

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Taxis In Iudiciis Ecclesiasticis Prouinciæ Mediol. seruandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

DE TAXIS IN IUDICIIS ECCLESIAICIS Prouinciæ Mediol. seruandis.

REGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam
rei memoriam, Romanum decet Pontificem pro-
videntiæ suę partes impendere efficaces, vt illa, quę
pro bono publico, & plurimorum indemnitate
prudenter facta, & circumspectè disposita esse no-
scentur, perpetuò firma, & illibata subsistant, & ab
omnibus quos concernunt, etiam inconcusè ob-

seruentur. Cum itaque, sicut accepimus dilectus filius noster Carolus
tituli sanctæ Prædix presbyter Cardinalis, Borromæus nuncupatus,
ex dispensatione Apostolica Archiepiscopus Mediolanen. quasdam
ordinationes, & taxas in tota Prouincia sua obseruandas per Iudices
in Synodis diocesanis deputatos pro causis commissarijs, necnon per
conseruatores regularium exemptorumve quoruncunque in causis,
coram eis quouis modo pendentibus, ac eorundem Notarijs, non ta-
men ubi ex aliquo statuto, aut consuetudine laudabili, nihil uel minor
taxa exigeretur, ediderit, statuens siquidem, & ordinans, quòd Iudices
prælati non pronuncient, prout in cedula, neque habeant terminum
pro seruato, sed sententias suas liberè proferant, & descripto in die ter-
mini, vt statim publicent, easque recitent, uel recitari iubeant, propi-
nas non accipiant, si salarium ordinarium aliquod habent, aliàs mo-
deratas capiant, iuxta taxam inferius descriptam, & eo casu per manus
Notarij causa, sententia tamen prius nedum subscripta, sed etiam No-
tario consignata, & publicata, Quę sportulæ apud Notarium causæ
post subscriptionem, & Notario traditam sententiam, & non antea de-
ponantur, Notarius quę huiusmodi depositionem in actis notare, &
specificare teneatur. Pro interlocutorijs, aut alijs decretis uim definiti-
uæ non habentibus ante definitiuam, & prouidendis scripturis, informa-
tionibus, aut processibus, nihil prorsus accipiât, munera, uel xenia à liti-
gantibus nõ accipiât, nec quidem esculèta, & poculèta, nisi quę triduo
consumi possint. Aduocatos, Procuratores, aut Sollicitatores, quorum
opera ad patrocinandũ coram ipsis cupiant quemquã uti, neq; uerbis
nominent, neq; ullo modo significant, Aduocâtes, procurantes, aut sol-
licitantes in causis coram eis pendentibus domi non retineant, neq; et
Notariũ causę: Notarios assumât ab Ordinarijs locorũ approbatos, qui
non solum cauere debeant de scripturis fideliter custodiendis, sed etiã
finitis causis de eisdem consignan. in Archiuijs Ordinariorum absque
tñ præiudicio Notariorũ eorundem habitis: ab eorũ Notarijs quietan-
tjs ne morte cuiusquam deperdatur; Assessores arbitriue, qui in causa

N n n suspi-

aspitionis Iudici cibis Ordinariis, uel alijs etiam delegatis adiunguntur
 nihil, aut quid minimum pro uidentis scripturis, & processibus, nec
 etiam pro uoto decisiuo accipiant: cum in vna, & eadem causa contra
 diuersos unica citatione agitur, plures non dentur expeditiones, nisi ip-
 sismet petierint, sed unica tantum, & pro ea merces unica soluatur: quod
 si ex necessitate duplicata occurrant, Notario tantum pro labore scri-
 pturę soluatur, idemque seruetur in sententijs quibuscunque etiam ab
 solutorijs si id commode præstari poterit, attenta qualitate, & diuer-
 sitate causarum, ut scilicet omnes reos in una causa unica comprehen-
 dat sententia, & pro unica tantum soluatur. In causis criminalibus, in
 quibus de iure Fiscus citari debet, non procedatur, nec sententia fera-
 tur, nisi ipso legitime citato: pro sigillo tam in ciuilibus, quam in cri-
 minalibus ad summum capiant realem unum, & in mandatis de exarce-
 rando in capitalibus, & pro relaxatione testiũ nihil, & in expeditioni-
 bus etiam que fiunt in ciuitate cū clausula si quis, nihil prouiarico lu-
 dices in ciuitate nihil, si extra ciuitatē, ultra milliare, scuta duo, pro pri-
 ma die, & si scutũ unum auti pro qualibet die ultra expēsas honestas ci-
 barias, & equorum uecturā, Notarijsq; capiat pro medietate: Notarij
 oēs prædictorum Iudiciũ obseruent taxas Notarij fori cuiuslibet ordi-
 narij præscriptas, ac secundũ illas exigant, præterq̃ in casibus in præsentī
 reformatione expressis, in quibus eis liceat capere, quod hic determinatũ
 est, nisi ordinariorum taxarũ minores, & moderatiores hic sint: Quo casu
 illas in totum, etiam quoad expressa in præsentī reformatione sequi de-
 beant: Notarij nullum quantumuis leuem terminum per se ipsos etiã in
 forma, ut dicunt, sine Iudicis decreto seruent; ubicunque procuratorẽ
 aliquem ad lites constitutum à principali suo lite pendente reuocare con-
 tingat, tunc Notarij nullo modo reuocationes huiusmodi recipere pos-
 sint, aut de illis rogari, nisi simul alter procurator, qui munus illud pro-
 curationis suscipiat ab eodem legitime constituatur, & de alterius con-
 stitutione eiusque susceptione apud acta doceatur, Notarius cum Iudi-
 ci acta, seu alias scripturas detulerit, nihil omnino ultra duos solidos,
 etiam à sponte dantibus sub prætextu bibaliorum, seu regaliorum reci-
 piat: Notarij, eorumq̃ne substituti, uel scribæ non possint esse procura-
 tores in Curia, seu tribunali, in quo Notarij sunt, & officium substituti
 exercent, uel scribunt: Iudices non sint participes aliquo modo emolu-
 mentorum, quæ Notarij ex suis laboribus in causis coram eis penden-
 tibus percipiunt. Ac insuper propinas à præfatis Iudicibus obseruan-
 das limitauit in hunc modum, uidelicet, quod in causis, ubi de sum-
 ma viginti quinque scutorum agitur supra decem reales nihil percipi
 debeat, A uiginti quinque autem scutis, usque ad centum scuta tria sca-
 ta percipiantur, seu percipi possint, A centum usque ad ducenta scuta

sex, A ducentis usque ad quamcunque summam non ultra scuta decē,
 Pro sententia declaratoria ob non paritionem monitorij in contuma-
 ciam non ultra realia septem cum diridio, pro declaratoria in uim lit-
 terarum, aut aliàs habent vim diffinitiuā si summa sit certa, accipiāt, ut
 supra taxatum fuit. Vbi autem non est certa sed agitur ad ipsarum lite-
 rarum executionem accipiant secundum causā, & personā qualitātē,
 dummodo non ultra quinque aureos. In beneficialibus verò si reddi-
 tus annuus de quo agitur nō excedat summam centum ducatorū, ca-
 piant scuta sex, A centum uero, usque ad mille scuta duodecim, abinde
 supra non ultra scuta uiginti accipere ualeant. Quod si causā estimatio-
 nem facillē non recipiant, moderatē sportulā pro rerum, & persona-
 rum qualitate iuxta taxas prædictas recipi possint. In causis criminali-
 bus, in quibus pœna à deportatione supra ueniret imponenda, non ul-
 tra quinque. In causis autem capitalibus, in quibus sit traditio curiæ
 seculari, uel alia pœna corporalis imponitur, etiam si in illa indemnitati
 partis consulitur, & in illius fauorem nisi fuerit diues, à qua usque ad ui-
 ginti quinque aureos possit accipi, etiam pronuntietur, non ultra quin-
 que scuta accipiant. Caueant autem Iudices ne pro extorquendis spor-
 tulis aliquem nolentem quouis modo absolui ad petendam sententiā
 huiusmodi per causarum expeditionis dilationem, uel Rei in carceri-
 bus detentionem, uel per cautionis de se representando, uel non disce-
 dendo, ubi aliàs illis de iure locus, non sit præstādi cautionem, aut aliàs
 quoquo modo inducant. Quæ omnia decreta, seu taxæ, Iudicibus sy-
 nodalibus, & conseruatoribus sic præscriptas seruent etiam Iudices or-
 dinarij in omnibus causis delegatis, nisi ubi de consuetudine, decretis
 uel constitutionibus Episcopalibus minor taxa ipsis seruanda proposi-
 ta esset, quam seruare teneantur, possintque locorum Ordinarij dictæ
 Prouinciæ Mediolanen. tanquam sedis Apostolicæ delegati, prædicto-
 rum omnium cōtemptores, ac ipsis quoquomodo contrauenientes ad-
 monere, & si se emendare neglexerint, informationem de excessibus
 huiusmodi sumant, ac ad Romanum Pontificem pro tempore existentem,
 seu Curie causarum Camere Apostolicæ Auditorem transmittāt,
 ut ea ad unguem non obseruantes, iuxta excessuum exigentiam corri-
 gi, & puniri possint, nisi ipsi Iudices magis ab Ordinariis iudicari cō-
 senserint, ac aliàs prout in instrumento, uel instrumentis publico, seu
 publicis, aut alio, uel aliis documento, seu documētis, aut scriptura, uel
 scripturis desuper confectis plenius dicitur contineri. Cumque sicut
 etiam accepimus idē Carolus Cardinalis, & Archiepiscopus, seu Præ-
 sul ordinationes, & taxas prædictas per eum sic, ut premititur pro bo-
 no publico suæ Prouinciæ factas à nobis, & dicta sede Apostolica con-
 firmari, & approbari desideret: Nos in præmissis opportunè etiam

N n n 2 prouidere

providere uolentes, Motu proprio non ad ipsius Caroli Cardinalis, & Archiepiscopi, seu Præsulis, uel alicuius pro eo nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera uoluntate, & deliberatione, ac ex certa scientia nostra, & de Apostolica potestatis plenitudine omnes, & singulas ordinationes, & taxas huõĩ per ipsum Carolũ Cardinalem, & Archiepiscopũ, seu Præsulem sic ut præmittitur factas, prædictas Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò confirmamus, & approbamus, ac etiam innouamus, & et de nouo perpetuo facimus, nec nõ illis plenarię, inuiolabilis, & ppetuę firmitatis Apostolicę robor adijcimus, omnesq; & singulos tam iuris, q̃ facti defectus, si qui interuenerint in eisdẽ supplementis, illasque ualidas, & efficaces perpetuò existere, & fore, ac suos plenarios effectus sortiri, & obtinere, nec nõ à Iudicibus Synodalibus, & Conseruatoribus, ac etiam Ordinarijs, & delegatis, ac Notarijs, ceterisq; supradictis, ac alijs oibus, & singulis dictæ Prouincię ad quos spectat, & spectabit, quosq; præmissa concernunt pro tpe quomodolibet in futurum, inuiolabiliter perpetuò obseruari, sicq; in præmissis a b oibus censerit, ac ita, & non aliter per præfatos, & quocunq; Iudices, & Cõmissarios et quauis auctoritate fungentes, et nostri sacri Palatii causarum Auditores, sanctęq; Romanę Ecclesię Cardinales etiã legatos de latere, & Sedis prædictę Nuncios etiam cum facultate legati delatere, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quauis causa. & instantia iudicari, sententiarum, & diffiniri debere, nec non quicquid secus super his à quocunq; quauis auctoritate scienter, uel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus, sicque etiam uolumus, & perpetuò statuimus, mandamus, præcipimus, taxamus, & ordinamus, nec non etiam perpetuum de super silentiũ imponimus. Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Alexandrin. ac dilectis filiis causarum Curie Camere Apostolicę Generali Auditori, & Archipresbytero Ecclesię Mediol. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, uel duo, aut unus eorum per se, uel alium, seu alios, præfentes litteras, & in eis contenta quæcunq; ubi, & quãdo opus fuerit, ac quouies pro parte dicti Caroli Cardinalis Archiepiscopi, seu Præsulis, uel cuiuscunq; aut quorumcunq; aliorum, quorum interest, intererit, uel interesse poterit pro tempore quomodolibet in futurum solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra omnes, & singulas ordinationes, & taxas prædictas, ac præfentes nostras litteras, & in eis contenta huiusmodi à Iudicibus Synodalibus, & Conseruatoribus ac et Ordinarijs, & delegatis, ac Notarijs, ceterisque supradictis in dicta Prouincia, oibusq; alijs, & singulis ad quos spectat, & spectabit, quosq; præmissa concernunt, & tangunt, ac concernent,

& tan-

& tangent pro tempore quomodolibet in futurum inuolabiliter perpetuo obseruari, ac Carolum Cardinalem, & Archiepiscopum, seu Præsulem, ordinariosque omnes dictæ Prouinciæ Mediolanen. præfentes, ac pro tempore existentes, aliosque prædictos, quorum, ut præfertur, interest, & intererit, ac quemlibet ipsorum illis pacificè, & quiete frui, & gaudere, non permittentes eos per Iudices synodales, & Conseruatores, ac Ordinarios, & delegatos, ac Notarios, ceterosque prædictos, aut quoscunque alios de super quomodolibet molestari, inquietari, impediri, vel perturbari, contradictores quoslibet, & rebelles per Ecclesiasticas sententias, censuras, & etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus sententias, censuras, & pœnas prædictas incidisse, & incurrisse declarando, aliasque etiam iteratis vicibus aggrauando, excommunicando, interdicendo, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstant. fe. re. Bonifacij Papæ. VII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis auctoritate præsentium extra suam ciuitatem, & diœcesim ad iudicium non trahatur, alijsque Apostolicis, necnon etiam in alijs vniuersalibus, pro Prouincialibusque & Synodalibus Concilijs editis, & edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam ciuitatis, diocel. & Prouinciæ Mediolanen. ac quarumcumque aliarum ciuitatū, diocel. & locorum, necnon etiam Ecclesiarum, Monasteriorum, & ordinum etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus decretis, & præscriptionibus etiam immemorabilibus, ac legibus etiam Pontificijs, Imperialibus, Regijs, Ducalibus, & Municipalibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis etiam ciuitatibus, diocelibus, Prouinciæ, & locis, ac etiam Ecclesijs, Monasterijs. & ordinibus prædictis, illorumque Superioribus, Magistratibus, ciuibus, & incolis, ac Præsulibus, Capitulis, Abbatibus, conuentibus, & superioribus, necnon Iudicibus Synodalibus, Conseruatoribus, Ordinarijs, Delegatis, & Notarijs, ceterisque suprædictis, & quibusuis alijs personis in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis irritantibusq; & alijs etiam vim contractus, & statuti etiam perpetui, atque legis inducentibus decretis, ac etiam motu scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias etiā pluries, & iteratis vicibus in contrarium quomodolibet concessis, con-

firmatis, approbatis, & innouatis, in posterumque etiam concedendis, confirman. approban. & innouan. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione aliàs de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importan. mentio, seu quæuis alia expressio ad hoc habenda, aut quæuis aliàs exquisita forma ad hoc feruanda foret, tenores huiusmodi, ac fide verbo ad verbum inserti forent, presentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes illis aliàs in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ac sufficienter derogatum esse, & fore decernimus, cæterisque contrarijs quibuscumque, Aut si Iudicibus Synodalibus, Conseruatoribus, Ordinarijs, & delegatis, ac Notarijs, cæterisque supradictis, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, Die IIII. Iunij. M. D. LXXX. Pontificatus nostri anno nono.

Cæ. Glorierius.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. D. Carolus S. R. E. tit. S. Præxedis, Presbyter Cardinalis, Dei, & Apostolicæ sedis gratia Archiepiscopus sanctæ Mediolanen. Ecclesiæ, Quò facilius ad omnium, quorum interest, notitiam præinsertæ litteræ Apostolicæ cum originali cõcordantes, deducantur, & ne aliquis, sub prætextu ignorantie, se valeat excusare, eas imprimi, & publicari, copiasque illarum sigillo Sancti Ambrosij, ac Cancellarij Archiepiscopalis infra scripti subscriptione munitas, ad valuas Metropolitanæ Ecclesiæ, ac Palatij Archiepiscopalis, & S. Ambrosij, ac aliarum huius Ciuitatis Collegiatarum Ecclesiarum, affigi mandauit, publicationemque ac affixionem huiusmodi, perinde omnes, & singulos, ad quos spectant, arctare, & afficere, decreuit, ac si personaliter omnibus presentata forent, pariterque exemplum vnum, tam constitutionis Pontificiæ prædictæ, quàm presentis decreti, singulis Reuerendis. Comprovincialibus Episcopis transmitti iussit. Dat. ex Palatio Archiepiscopali. Die XXV. Iunij. M. D. LXXX.

M. Ant. Bellinus Med. Ecc. Can.
Ord. Archisp. Cancell.

Reuocatio